

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΣΤΟΥΣ ΓΙΩΡΓΟ ΜΑΥΡΟ - ΓΙΑΝΝΗ ΤΡΙΑΝΤΗ

ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ

“Συνεργασία ναι,

ΗΤΑΝ δυσεξήγητο το ευφρόσυνο χαμόγελο και η ευφορία του Κώστα Λαλιώτη την ώρα που ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ μιλούσε στους δημοσιογράφους για τη συμμετοχή του ΠΑΣΟΚ στην οικουμενική μαζί με την επάρατη, το «συν 1» και τους «προδότες» του Συνασπισμού.

Αραγε τι να 'ξερε ο στενός συνεργάτης του Ανδρέα Παπανδρέου, και δεξί του χέρι καθ' όλη τη διάρκεια των διερευνητικών εντολών και των παρασκηναίων διαπραγματεύσεων; Δεν προσμετρούσε τις σφοδρές αντιδράσεις που αναμενόταν, την αναίρεση της παραδοσιακής αντιδεξιότητας ρητορείας και την ανάγκη για επαναπροσδιορισμό του πολιτικού λόγου του ΠΑΣΟΚ, η οποία κατέστη αδήριτη μετά την επιλογή για συμμετοχή στην οικουμενική; Εκείνες οι «ρηξιακές διακηρύξεις» και οι διαχωριστικές γραμμές και κείνα τα συνθήματα «Ο λαός δεν ξεχνά» κ.λπ., σε ποιο ερμάριο της ιστορίας θα καταχωνιαστούν τώρα; Ή, μήπως, το κίνημα «για λίγο καιρό ξαποσταίνει και ξανά προς τη δόξα τραβά» βγάζοντας από το θηκάρι τα γνωστά αιχμηρά συνθήματα; Όλα αυτά τα ερωτήματα - και πολλά άλλα που αφορούν τις σχέσεις με το Συνασπισμό, τον «αυριανισμό», τους «δεινόσαυρους» της πολιτικής σκηνής, την κατάσταση στη Ν.Δ. και φυσικά τις προοπτικές του ΠΑΣΟΚ ενόψει συνεδρίου και υπό το πρίσμα των εξελίξεων - αποτέλεσαν το υλικό της μαραθώνιας συνέντευξης που μας παραχώρησε. Είναι αλήθεια ότι απάντησε χωρίς δισταγμό σε όλα τα ερωτήματα, όπως άλλωστε θα διαπιστώσετε διαβάοντας το σημερινό πρώτο μέρος της συνέντευξης, καθώς και τη συνέχεια της στο αυριανό φύλλο.

● Ξαφνικά ήρθαν τα πάνω κάτω, Κώστα Λαλιώτη. Εκεί που όλα έδειχναν ότι ναυαγεί η προσπάθεια, εγένετο κυβέρνηση. Οντας δίπλα στον Α. Παπανδρέου καθ' όλη τη διάρκεια των διερευνητικών εντολών και των διαπραγματεύσεων, μήπως μπορείς να φωτίσεις αυτές τις αναπάντεχες μεταλλαγές;

— Το ξάφνιασμα δεν είναι το κυβερνητικό σχήμα, αλλά το αποτέλεσμα των εκλογών. Αρα, από κει πρέπει να πιάσουμε το νήμα. Πολύ συνοπτικά μπορούμε να πούμε ότι ήταν μια πολιτική και ηθική νίκη του ΠΑΣΟΚ. Είχε ένα σαφές μήνυμα: Ότι το ΠΑΣΟΚ σαν ένα ρεύμα δημοκρατικό, σοσιαλιστικό είχε και αντοχή και δυναμική. Διεκδικούσε τη δική του προοπτική στην πολιτική και κοινωνική ζωή. Δεν ήταν ένα εξαντλημένο, ένα ηττημένο ρεύμα. Επίσης, το αποτέλεσμα - όχι μόνο ως εκλογικό ποσοστό, αλλά και μέσα από τη διάταξη που προέκυψε - έδειξε ότι το ΠΑΣΟΚ θα μπορούσε να γίνει μια ρυθμιστική και κυρίαρχη δύναμη για τις εξελίξεις. Αρα αυτό καθαυτό το αποτέλεσμα ήταν μια σημαντική υποθήκη για το τι έπρεπε να κάνει το ΠΑΣΟΚ, αφού είχε στα χέρια του την πρωτοβουλία των κινήσεων.

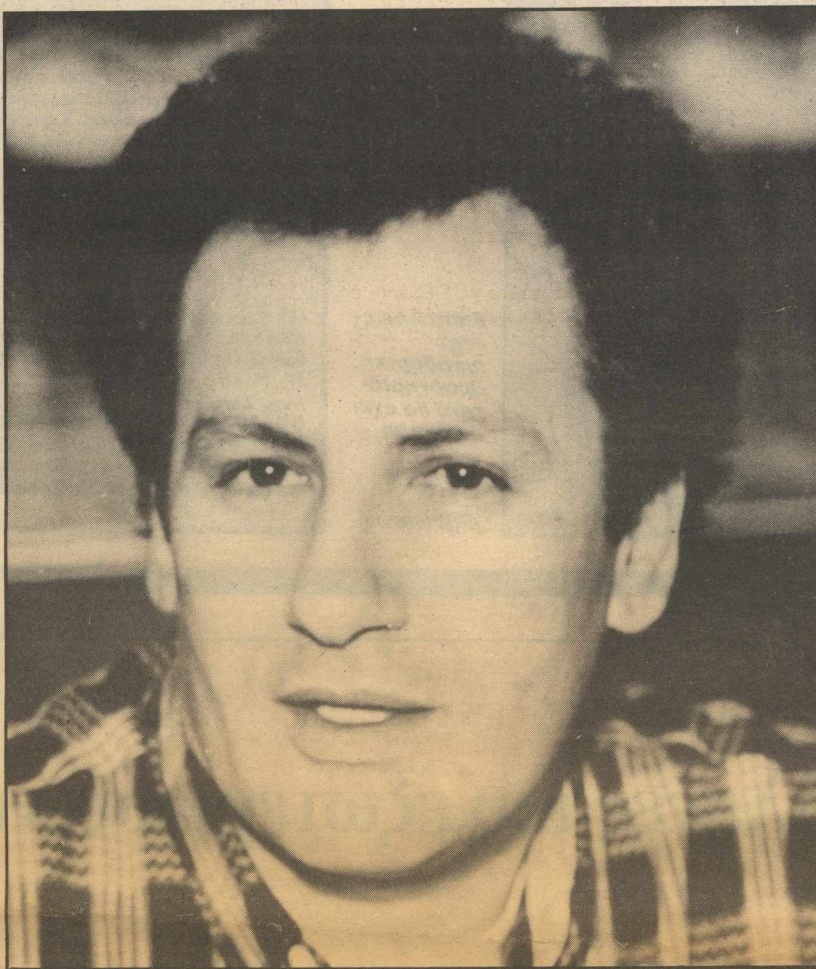
● Ε, και λοιπόν; Τι θέλεις να πεις; Μήπως ότι το 41% που σας ψήφισε, σας έδωσε την εντολή να συνεργαστείτε και με τη Ν.Δ.; Νέες εκδοχές τώρα;

— Το ΠΑΣΟΚ όφειλε να είναι δύναμη θετική, δύναμη δημιουργική, που έχει και σχέδιο και προοπτική. Το 41%, με τη δυναμική του, είχε ένα μήνυμα ανατροπής του προηγούμενου δικομματικού πλαισίου, που είχε διαμορφωθεί από τη συγκυβέρνηση... Δημιούργησε μια νέα ισορροπία, μια νέα πολιτική και κοινωνική «νομιμότητα». Με το «σοφό» αποτέλεσμα του Νοεμβρίου είχε επιβληθεί ντε φάκτο μια συναποδοχή, μια δυναμική συνύπαρξη.

● Για να γίνει τρικομματικό το πλαίσιο;

— ...Ήταν μήνυμα για επανακαθορισμό των δεδομένων. Η Ν.Δ. δεν πέτυχε πάλι το στόχο της, που ήταν μονοψήμαντος. Η αυτοδυναμία, δηλαδή. Ο Συνασπισμός ήταν εξ αντικειμένου ο μεγάλος χαμένος, γιατί έπαινε πια να παίζει κυρίαρχο και ρυθμιστικό ρόλο - όπως επιδίωκε - στο χώρο της ευρύτερης αριστεράς, στον ευρύτερο δημοκρατικό και προοδευτικό χώρο. Δεν μπορούσε πια το ΠΑΣΟΚ να μείνει στο περιθώριο. Το πολιτικό τοπίο μετά από μια κρίσιμη μάχη είχε ριζικά αλλάξει. Το αρχικό σχέδιο των αντιπάλων μας να μουν το ΠΑΣΟΚ

«Άλλο οι επιθυμίες, άλλο το τι πρέπει και άλλο το τι μπορείς να κάνεις», λέει ο Κώστας Λαλιώτης

‘Θερμοκήπιο για μια σύγχρονη δημοκρατία η οικουμενική,

και ο Ανδρέας Παπανδρέου σε καραντίνα είχε καταρρεύσει. Τα όνειρα της θερινής περιόδου έγιναν εφιαλτικές σκέψεις για το χειμώνα. Οφείλαν οι άλλες ηγεσίες να αναγνωρίσουν και να παραδεχτούν μια άλλη πραγματικότητα.

Άλλο τι θέλεις κι άλλο τι μπορείς

● Δεν μας απάντησες, όμως, αν το μήνυμα του 41% ήταν η συνεργασία του ΠΑΣΟΚ με τη Ν.Δ.

— Θα σας πω αμέσως. Εκ πρώτης όψεως φαίνεται, βεβαίως, ότι το εκλογικό αποτέλεσμα δεν είναι σε αντιστοιχία με το σχήμα που προέκυψε. Πρέπει, όμως, να δούμε το βάθος της πολιτικής κατάστασης, διότι το να κάνεις πολιτικά σενάρια χωρίς να παίρνεις υπόψη σου τα κοινωνικά και τα οικονομικά δεδομένα είναι λάθος.

● Μα, το ΠΑΣΟΚ από την πρώτη μέρα μετά τις εκλογές μέχρι που σχηματίστηκε η κυβέρνηση Ζωλάτα, φώναζε σ' όλους τους τόνους

για κυβέρνηση των δημοκρατικών, προοδευτικών δυνάμεων και έριχνε στον απήγανο τη δεξιά...

— Αυτό έπρεπε όχι μόνο να το διακηρύξει αλλά και να το οριοθετήσει. Να του δώσει περιεχόμενο, γιατί εμείς είχαμε κατεβεί στις εκλογές μ' αυτή τη δέσμευση. Δηλαδή, ότι ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα πρέπει να διαμορφωθούν οι συνθήκες και οι προϋποθέσεις για την ενότητα και τη συνεργασία των δημοκρατικών προοδευτικών εκσυγχρονιστικών δυνάμεων μέσα από προγραμματικές συγκλίσεις.

● Η οικουμενική υπηρετεί αυτή τη δέσμευση;

— Ένα λεπτό... Ερμηνεύοντας το αποτέλεσμα των εκλογών και συνεπείς προς αυτά που λέγαμε πριν από τις εκλογές για τη συνεργασία των δυνάμεων του προοδευτικού χώρου κάναμε - στο πλαίσιο της δεύτερης διερευνητικής εντολής - την πρόταση για μια δημοκρατική σύγχρονη προοδευτική κυβέρνηση μακράς πνοής.

● Δηλαδή η οικουμενική έγινε επειδή δεν σας προέκυψε ως μοναδικό ζητούμενο η επειδή κι αυτή οδηγεί στη συμπαράταξη και στη συνε-

ργασία των προοδευτικών δυνάμεων; Δεν πιστεύω να...

— Καταρχήν πρέπει να δούμε ότι η οικουμενική ήρθε ως απάντηση σε μια δύσκολη περίοδο. Ήταν λύση ανάγκης και όχι διέξοδος επιθυμίας. Κι εδώ πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τα πράγματα: άλλο οι επιθυμίες και άλλο τι πρέπει και το τι μπορείς να κάνεις...

● Όμως, εσύ ο ίδιος έχεις πει ότι ένα κόμμα, ένας πολιτικός που σέβεται τον εαυτό του, πρέπει και να προβλέπει. Κι εδώ μάλιστα δεν είναι απλώς θέμα πρόβλεψης αλλά συνεκτιμήσεως δεδομένων. Αρα δεν εκτιμήσατε σωστά τα δεδομένα...

— Σαφώς και εκτιμήσαμε τα δεδομένα. Μετά τις διαδοχικές αρνήσεις του Συνασπισμού για σχηματισμό κυβέρνησης μακράς πνοής, προέκυψε ως άλλη προσέγγιση η οικουμενική, στην οποία δώσαμε κάποια χαρακτηριστικά: τη μακρά διάρκεια, το ελάχιστο κυβερνητικό πρόγραμμα με συγκεκριμένες δεσμεύσεις και την ολοκλήρωση της απλής αναλογικής με την κατάργηση του «συν 1», ως προϋπόθεση για ομαλοποίηση της πολιτικής ζωής...

● Κι όλα αυτά με τη συμμετοχή της δεξιάς, που ζορκίζατε...

— Όταν μιλούσαμε για ένα σχήμα κοινής αποδοχής με στήριξη όλων των κομμάτων, ήταν μέσα και η Ν.Δ.

● Το επόμενο λογικό συμπέρασμα είναι ότι υπαναχωρείτε και αυτοαναρρίστε, οδηγούμενοι αναγκαστικά στη συγκυβέρνηση.

— Όχι, δεν οδηγήθηκα αναγκαστικά. Από τη στιγμή που η πρόταση για την οποία είμαστε δεσμευμένοι δεν περνούσε, έπρεπε να συνεκτιμήσουμε δεδομένα. Κι όπως είδατε, κάθε μέρα ήταν και διαφορετικά. Σε κάθε φάση των εντολών εμείς είχαμε μια βασική προσέγγιση και διαλλακτικότητα...

Η δέσμευση για το «συν 1»

● Ποια διαλλακτικότητα, όταν μιλούσατε για απαράβατους και απαρέγκλιτους όρους;

— ...Μην ξεχνάμε ότι έρχονται στιγμές που το κάθε κόμμα προσμετρά το εθνικό συμφέρο, περισσότερο από οτιδήποτε άλλο. Ήταν κοινή ομολογία και διαπίστωση ότι ο τόπος δεν μπορούσε να οδηγηθεί από αναμέτρηση σε αναμέτρηση. Γι' αυτό και όλες οι προτάσεις μας περιείχαν την ίδια φράση: Μακρά πνοή. Μακρά διάρκεια. Γιατί όλοι συμφωνούσαν - πολίτες, κόμματα και παραγωγικές τάξεις - ότι στη δύσκολη αυτή περίοδο που έχει τα χαρακτηριστικά μιας κρίσης στον οικονομικό τομέα, έπρεπε η απάντηση να ήταν μια σταθερή και αποτελεσματική κυβέρνηση που να δίνει λύσεις.

● Και το απαρέγκλιτο του «συν 1» γιατί το διαλαλούσε ο Α. Παπανδρέου αφού γνώριζε εξ αρχής ότι ήταν αριθμητικά αδύνατη η κατάργησή του;

— Η κατάργηση του «συν 1» ήταν και παραμένει βασικός μας στόχος, γιατί ολοκληρώνει την απλή αναλογική και αποτελεί τον καταλύτη για τις πολυκομματικές κυβερνήσεις, τις κοινωνικές συναινέσεις και τις προγραμματικές συγκλίσεις. Η κατάργησή του σκόνταψε στην άρνηση και στην «ενδοτικότητα» του Συνασπισμού. Αλλωστε η χρονική μετάθεση αυτού του στόχου απεσόβησε τις εκλογές του Δεκεμβρίου, που θα γίνονταν έτσι και αλλιώς με το «συν 1». Ο στόχος όμως και τώρα παραμένει επίκαιρος και η επιλογή μας δεσμευτική. Αλλωστε οι αλληπάλληλες εκλογικές αναμετρήσεις θα βάθαιναν ακόμη μια σοβαύσα κρίση αξιοπιστίας, μια κρίση εμπιστοσύνης των πολιτών στους θεσμούς, την πολιτική και τους πολιτικούς.

● Ακούγεται πολύ παράξενο! Αυτοί που προκάλεσαν την οικονομική κρίση - εσείς δηλαδή - να θυσιάζονται τώρα για την αντιμετώπιση της;

— Εδώ χωράει μεγάλη συζήτηση. Εχουμε πάρει το μερίδιο της ευθύνης μας. Και πριν από τις εκλογές του Ιουνίου έχουμε πει ότι η οικονομία είχε ενθαρρυντικά σημάδια σε πολλά μεγέθη της, αλλά είχε κι ένα βασικό πρόβλημα. Τα ελ-

Συνέντευξη - ποταμός για όσα προηγήθηκαν της οικουμενικής και για τα μελλούμενα

αφροπλισμός όχι,,

λείμματα του Δημοσίου. Υπήρξε μια δραματική εξέλιξη κατά το τελευταίο πεντάμηνο, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν και δικές μας ευθύνες. Είναι σαφές ότι μετά τον Ιούνιο το οικονομικό κλίμα αναστράφη δραματικά. Κι εδώ υπάρχουν ευθύνες. Ας τις αναλάβουν εκείνοι που τις έχουν. Αυτά δεν τα λέω με καμιά διάθεση μετάθεσης των ευθυνών μας ή συμψηφισμού.

● **Ενα λεπτό, γιατί το ΠΑΣΟΚ μας έχει μπερδέψει σ' αυτό το θέμα.** Μετά τη δεύτερη συνάντησή του με τον κ. Μητσοτάκη ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ είχε πει ότι δεν είναι δραματική η κατάσταση της οικονομίας και ότι δεν πρέπει να δραματοποιούμε τα πράγματα. Μετά τη συμφωνία για οικουμενική, όμως, ο κ. Παπανδρέου μίλησε για «εθνική κρίση», με κύρια διάσταση την οικονομική.

— Είχε πει ότι δεν είναι τραγική η κατάσταση

της οικονομίας και ότι δεν πρέπει να κινδυνολογούμε. Η γνώμη η δική μας ήταν και είναι ότι πρόκειται για μια πολύ δύσκολη κατάσταση. Επειδή, λοιπόν, τα μεγέθη έχουν διαταραχθεί, επειδή διανύουμε την πιο κρίσιμη περίοδο ενόψει του '92 και επειδή η χώρα δεν μπορεί να πάει πίσω άλλα μπροστά, έπρεπε να κάνουμε αυτό το βήμα...

● **Θα ξαναθέσω το θέμα: όταν μιλάμε για εθνική κρίση, εννοούμε ότι κάποιος τομέας ζωτικός βρίσκεται σε τραγική κατάσταση...**

— Είναι η οικονομία.

● **Εγώ λέω, λοιπόν, αυτό που είχε δηλώσει ο κ. Παπανδρέου. Οτι «η οικονομία δεν είναι σε τόσο τραγική κατάσταση, όπως την παρουσιάζει ο κ. Μητσοτάκης».**

— Ο κ. Μητσοτάκης προσπαθούσε να δημιουργεί κλίμα καταστροφολογίας για να επενδύσει στόχους κομματικούς ενόψει των εκλογών του

Δεκεμβρίου, που διακαώς επιθυμούσε.

● **Και η κρίση που επικαλείται ο Ανδρέας Παπανδρέου για να δικαιολογήσει τη συμμετοχή του ΠΑΣΟΚ στην κυβέρνηση τι είναι;**

— Ο Ανδρέας Παπανδρέου είπε ότι η συμμετοχή του ενός ή του άλλου κόμματος σε μια τέτοια κυβέρνηση δεν πρέπει να απορρίπτεται για λόγους αρχής. Όταν διερχόμαστε περίοδο κρίσης θα πρέπει να υπάρχει αυτή η συνύπαρξη, που πρέπει να βασίζεται σ' ένα μίνιμουμ πρόγραμμα με κυβερνητικές δεσμεύσεις. Στην προκειμένη περίπτωση η ελάχιστη συμφωνία στο κοινωνικό και οικονομικό πρόγραμμα έχει ευρύτατη κοινωνική συναίνεση και καθολική πολιτική υποστήριξη.

● **Ελάχιστη συμφωνία στο κοινωνικό πρόγραμμα και ξεχάσετε εσείς οι λεγόμενοι προοδευτικοί να προτείνετε έστω και μια γυναίκα για μέλος της κυβέρνησης;**

— Είναι κρίμα μια τέτοια κυβέρνηση να γεννιέται με ένα στίγμα, με ένα προπατορικό αμάρτημα. Υπήρξε άρνηση για το «μισό του ουρανού» για τις γυναίκες. Υπήρξε επίσης μικρόψυχη και μικροκομματική άρνηση για τη Μελίνα. Αραγε είναι αυθεντική μια οικουμενική κυβέρνηση χωρίς την οικουμενική Μελίνα στον πολιτισμό; Διπλή βαρβαρότητα, λοιπόν.

● **Να συμφωνήσουμε σε κάτι: η ηγεσία του ΠΑΣΟΚ χρησιμοποιεί την εκάστοτε κατάσταση σαν λάστιχο, ή μήπως επιβάλλονται κάποιες συνθήκες που είναι απρόβλεπτες και γι' αυτό διαπιστώνονται όλες αυτές οι αντιφάσεις;**

— Να συμφωνήσουμε σε κάτι άλλο: η κατάσταση της οικονομίας είναι δύσκολη, είναι κατάσταση κρίσης. Κρίση, όχι με τα δεδομένα τα σημερινά, όπου μπορεί να βρει κανείς ένα σενάριο επιβίωσης, αλλά σε σχέση με εκείνο που

Στη σελ. 32

ΣΠΟΥΔΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟΥ CONTROL DATA

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΡΙΜΗΝΟΥ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ '89 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ '90

A. ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΘΕΜΑ	ΑΠΟ-ΕΩΣ	ΗΜΕΡΕΣ/ΩΡΕΣ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ
MS-DOS και LOTUS 1, 2, 3 (ΕΠΙΠΕΔΟ I)	23/11-21/12	ΤΡ-ΠΕ/18:00-21:15	36 ΩΡΕΣ
»	27/11-15/12	Δ-Τ-Π/14:00-17:15	36 ΩΡΕΣ
»	08/01-26/01	Δ-Τ-Π/18:00-21:15	36 ΩΡΕΣ
MS-DOS και LOTUS 1, 2, 3 (ΕΠΙΠΕΔΟ II)	08/01-26/01	Δ-Τ-Π/18:00-21:15	36 ΩΡΕΣ
MS-DOS και dBASE III/IV (ΕΠΙΠΕΔΟ I)	27/11-15/12	Δ-Τ-Π/18:00-21:15	36 ΩΡΕΣ
»	09/01-06/02	ΤΡ-ΠΕ/18:00-21:15	36 ΩΡΕΣ
MS-DOS και dBASE III/IV (ΕΠΙΠΕΔΟ II)	18/12-15/01	Δ-Τ-Π/18:00-21:15	36 ΩΡΕΣ
ΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ UNIX	21/11-21/12	ΤΡ-ΠΕ/18:00-21:15	40 ΩΡΕΣ
ΓΛΩΣΣΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ RPG II/III	04/12-15/01	Δ-Τ-Π/16:45-21:45	80 ΩΡΕΣ
ΓΛΩΣΣΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ "C"	09/01-20/02	ΤΡ-ΠΕ/16:45-21:45	80 ΩΡΕΣ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ και ΔΙΚΤΥΑ	15/01-05/02	Δ-Τ-Π/18:00-21:15	40 ΩΡΕΣ
DATA ENTRY και WORD PROCESSING	13/11-06/12	Δ-Τ-Π/16:45-21:45	60 ΩΡΕΣ
»	07/12-23/01	ΤΡ-ΠΕ/16:45-21:45	60 ΩΡΕΣ
»	08/01-29/01	Δ-Τ-Π/16:45-21:45	60 ΩΡΕΣ

B. ΕΝΤΑΤΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ και ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	21/11-27/02	ΤΡ-ΠΕ/16:45-21:45	160 ΩΡΕΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ και ΧΡΗΣΗ ΠΑΚΕΤΩΝ MS-DOS	05/12-10/04	ΤΡ-ΠΕ/16:45-21:45	220 ΩΡΕΣ
COBOL WORKSHOP	05/12-22/03	ΤΡ-ΠΕ/16:45-21:45	180 ΩΡΕΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ Η/Υ	27/11-20/07	Δ-Τ-Π/16:45-21:45	430 ΩΡΕΣ
»	28/11-25/10	ΤΡ-ΠΕ/16:45-21:45	430 ΩΡΕΣ
»	28/11-19/07	Τ-Π-Σ/08:45-13:45	430 ΩΡΕΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ Η/Υ	09/01-29/11	ΤΡ-ΠΕ/16:45-21:45	430 ΩΡΕΣ

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΠΕΥΘΥΝΘΕΙΤΕ ΣΤΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ 9350213, 9591111, 9510811-7

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΗΣ CONTROL DATA GREECE INC.
ΣΤΟΥΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ

Λεωφ. Συγγρού 137, 171 21, Νέα Σμύρνη Αθήνα

30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΣΤΟ ΠΑΛΛΑΣ 8:00 Μ.Μ.

Συναυλία ΚΑΤΑ ΤΟΥ AIDS

Τα προφυλακτικά Durex, συμμετέχοντας στην παγκόσμια κινητοποίηση εναντίον του AIDS, σας καλούν στη ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ AIDS.

Η Συναυλία θα γίνει στο Παλλάς —όπου διατίθενται και τα εισιτήρια—, την παραμονή της Διεθνούς Ημέρας AIDS, με τη συμμετοχή πολλών γνωστών Ελλήνων τραγουδιστών.

Τα έσοδα της Συναυλίας θα διατεθούν αποκλειστικά στην Ελληνική Εταιρία Μελέτης και Αντιμετώπισης του AIDS, για την ενίσχυση του έργου της.

1/12/1989

ΔΙΕΘΝΗΣ
ΗΜΕΡΑ AIDS

4:00 μ.μ. - 10:00 μ.μ.
στους 88,9
μεγακύκλους στα FM
στον JERONIMO GROOVY
από τα προφυλακτικά
DUREX
«ΚΑΤΑ ΤΟΥ AIDS».

Ο Αγώνας κατά του AIDS
χρειάζεται τη συνεισφορά
όλων μας.

ΑΝΤΙΣΥΛΛΗΨΗ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΑ
durex

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ, ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ «ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑ».

ΛΑΛΙΩΤΗΣ

Όσοι διαφωνούν μαζί μας δεν είναι εχθροί, προδότες

Από τη σελ. 31

πρέπει να γίνει. Δηλαδή, όταν θέλεις να δώσεις μάχη για κείνα που έρχονται -και τα οποία προβλέπονται εξαιρετικά δυσμενή- αυτό συνιστά το μεγάλο μέγεθος της κρίσης και της ευθύνης.

● Μόνο που δεν βλέπω γιατί αυτή η επιχειρηματολογία δεν αναπτύχθηκε από την πρώτη μέρα, μετά τις εκλογές, και αναπτύχθηκε εκ των υστέρων.

— Μα γι' αυτό υπάρχουν οι φάσεις των διερευνητικών εντολών, όπου πρέπει να σταθμίζεις τα δεδομένα με διαφορετικό τρόπο. Μια άρνηση ή μια θέση δημιουργεί νέα δεδομένα. Το αρνείσαι; Για παράδειγμα, η άρνηση του Συνασπισμού στην πρόταση του ΠΑΣΟΚ δημιούργησε καινούρια δεδομένα. Επίσης την πρώτη ημέρα κανείς δεν ήταν διατεθειμένος να κάνει υποχωρήσεις. Σε ερωτώ, θα μπορούσε η ΝΔ να συζητήσει το συγκεκριμένο οικονομικο-κοινωνικό πρόγραμμα; Αμφιβάλλω. Το αδιέξοδο και η αίσθηση της κρίσης σίγουρα σε κάνει πιο ώριμο, πιο υπεύθυνο, πιο ρεαλιστή.

● Συγγνώμη, αλλά θα επανέλθω στο θέμα της οικονομίας μας και βρούμε άκρη. Σας θυμίζω ότι κατά τη διάρκεια των διερευνητικών εντολών ο κ. Παπανδρέου είχε δηλώσει: «παραδώσαμε μια σφύζουσα οικονομία». Δεν μπορώ να καταλάβω πώς από «σφύζουσα» έγινε «τραγική» σε τόσο λίγο χρονικό διάστημα;

— Εμείς δεν είχαμε αποκρύψει την κατάσταση της οικονομίας. Δεν την ωραιοποιούσαμε. Λέγαμε ότι το πραγματικό πρόβλημα της οικονομίας είναι τα ελλείμματα. Είναι σαφές ότι για κείνο το άνοιγμα έχουμε μερίδιο ευθύνης, οπωσδήποτε. Αλλά αν θέλετε να ξέρετε, η κατάσταση επιδεινώθηκε λίγους μήνες πριν από τις εκλογές του Ιουνίου με κείνη την κινδυνολογία, την καταστροφολογία και τις άστοχες προβλέψεις για υποτίμηση της δραχμής, του Κ. Μητσοτάκη και επιφανών στελεχών της ΝΔ.

Θερμοκήπιο δημοκρατίας

● Τελικά, η συμμετοχή στην κυβέρνηση θα επηρεάσει τη λογική των ριζέων που ακολουθεί το ΠΑΣΟΚ από την ίδρυσή του. Είναι σωστή αυτή η εκτίμηση;

— Όχι, δεν είναι σωστή. Τη συμμετοχή μας σε ένα τέτοιο σχήμα την υπαγόρευαν συγκεκριμένοι λόγοι. Ήταν λύση ανάγκης, αλλά αυτή η λύση δεν μπορεί να σημαίνει την απαρχή α-ναίρεσης των ιδεών, των προγραμμάτων και των προτάσεων μας. Δεν πρόκειται για άρνηση της στρατηγικής μας και της φυσιογνωμίας μας. Και πιστεύουμε ότι στο έδαφος της πεντά-μηνης διακυβέρνησης μπορούν να αναδειχτούν με πιο αυθεντικό τρόπο οι διαφορές, οι αντιθέσεις και οι προοπτικές ανάμεσα στις πολιτικές δυνάμεις. Η συμμετοχή μας δεν σημαίνει το τέλος των ιδεών και της αντίθεσης των προγραμμάτων.

Σίγουρα όμως αυτή η εποχική συγκατοίκηση, αυτός ο πρόσκαιρος συμβιβασμός είναι ένα βήμα για μια νέα αυτογνωσία και μια νέα πολιτική κουλτούρα και των πολιτικών και των πολιτών. Αυτοί που διαφωνούν μαζί μας δεν πρέπει να θεωρούνται εχθροί ή προδότες. Δεν είναι οι αιώνιοι αντίπαλοι για πάντα και για όλα. Αυτό βεβαίως, δεν σημαίνει ότι σβήνουν οι διαφορές, οι αντιθέσεις, οι συγχρονισμοί, οι διαφορετικοί δρόμοι. Η «οικουμενική» κατά τη γνώμη μου μπορεί να αποτελέσει το θερμοκήπιο για μια σύγχρονη δημοκρατική και προοδευτική λύση. Ο χρόνος αυτός μπορεί και πρέπει να αξιοποιηθεί σωστά για ένα φερέγγυο διάλογο κυρίως ανάμεσα στο ΠΑΣΟΚ και το Συνασπισμό αλλά σε άλλες εκσυγχρονιστικές μεταρρυθμιστικές δυνάμεις. Οι αποκλεισμοί, οι αφορισμοί και οι ηγεμονισμοί ανήκουν στο παρελθόν.

● Αρα, αποστασιοποιείτε ιδεολογικά από τα πολιτικά δρώμενα.

— Όχι βεβαίως... Αλλά, τι ακριβώς εννοείς;

● Εννοώ ότι θα επιχειρήσετε να διατηρήσετε την ιδεολογική σας ταυτότητα χωρίς επηρεασμούς από τη συμμετοχή στην κυβέρνηση.

— Είναι σαφές ότι θα συνυπάρξουμε με τις άλλες πολιτικές δυνάμεις στην κυβέρνηση Ζολώτα και θα στηρίζουμε το μίνιμουμ κυβερνητικό πρόγραμμα. Από κει και πέρα θα ασκήσουμε και την κριτική μας και τον έλεγχο. Δηλαδή, δεν πρόκειται να υπάρξει υποταγή του ΠΑΣΟΚ σε αυτό το σχήμα. Επίσης πρέπει να πούμε ότι η ζωή τρέχει, οι απαιτήσεις και τα προβλήματα υπάρχουν, καθώς και οι διεκδικήσεις...

Αραγε είναι αυθεντική μια οικουμενική κυβέρνηση, χωρίς την οικουμενική Μελίνα στον πολιτισμό; αναρωτιέται ο Κώστας Λαλιώτης και καταγράφουν Γιώργος Μαύρος (δεξιά) και Γιάννης Τριάντης (αριστερά).

● Καθώς και οι υπαναχωρήσεις...

— ...Και το ΠΑΣΟΚ θα πρέπει να κάνει την κριτική του σε επίθετο κομματικό και κοινοβουλευτικό. Ταυτόχρονα δεν πρέπει να φιμώσει τις κοινωνικές δυνάμεις που θα πρέπει να έχουν αυτόνομο λόγο, και να διεκδικούν. Επομένως έχουμε τρία επίπεδα αναφοράς: Το κυβερνητικό, με στήριξη του μίνιμουμ προγράμματος. Το προγραμματικό, με την ανάδειξη των διαφορών και της άλλης πορείας. Το κοινωνικό, με τη δημιουργική δράση και την παρέμβαση των μαζικών κινημάτων και την πρωτοβουλία των πολιτών.

● Προγραμματικό τίνος;

— Του ΠΑΣΟΚ.

● Τι νόημα έχει, αφού θα εφαρμόζονται τα συμφωνημένα;

— Σημασία έχει τι αναδεικνύεις. Η συμμετοχή μας δεν σημαίνει υποταγή στο οικουμενικά εφικτό.

Αναθεώρηση στρατηγικής

● Εννοείτε, δηλαδή, ότι οι διαχωριστικές γραμμές υπάρχουν μεταξύ συντήρησης και προόδου.

— Δεν θα έλεγα διαχωριστική γραμμή, γιατί είναι μια φράση φορτισμένη. Όμως οι βασικές, οι κυρίαρχες αντιθέσεις υπάρχουν, είναι πανταχού παρούσες. Και με βάση αυτές τις αντιθέσεις κινείται η κοινωνία. Αλλάστε οι αντιθέσεις των ιδεών και των θέσεων είναι ο σπινθήρας της αλήθειας και της δημιουργίας. Γεννούν μια προωθητική δύναμη.

● Ωστόσο φαίνεται αναπότρεπτος ο επαναπροσδιορισμός του πολιτικού σας λόγου. Για παράδειγμα, πώς μπορείτε να λέτε εφεξής «ποτέ πια δεξιά» κι «ο λαός δεν ξεχνά τι σημαίνει δεξιά» κ.λπ., καθώς επίσης να καταγγέλλετε το Συνασπισμό για συνεργασία με τη δεξιά.

— Το σχήμα κοινής αποδοχής που προέκυψε μπορεί να το δεί κανείς σαν μια μεγάλη ευκαιρία, ή σαν μια μεγάλη καταστροφή. Σε ό,τι αφορά το ΠΑΣΟΚ είναι μια μεγάλη ευκαιρία, αν το χρησιμοποιήσει σαν εφαλτήριο για τον εκσυγχρονισμό και την ανανέωση του πολιτικού του λόγου. Θα είναι καταστροφή αν μετά από αυτή τη συμμετοχή επιμείνει στον παλιό, στον παρωχημένο λόγο, στην πολιτική των αρχαϊσμών, στη μοναχίστικη στρατηγική που μιλάει τυφλά για τον «καλό» σοσιαλισμό, τον «κακό» καπιταλισμό, την «καλή» αριστερά και την «κακή» δεξιά κ.λπ.

● Ανανέωση του λόγου σας μέσω της συνεργασίας με τη δεξιά, δηλαδή.

— Να ολοκληρώσω. Εδώ και κάποια χρόνια το ΠΑΣΟΚ βρίσκεται σε μια διαδικασία μεταλλαγής του λόγου και της φυσιογνωμίας του. Έχουμε συνυπάρξει ανάμεσα στο παλιό, στην κρίση και στο καινούριο. Μετά από αυτή την παρένθεση, το ΠΑΣΟΚ πρέπει να κινηθεί στην τροχιά του νέου λόγου και της νέας στρατηγικής για να έχει προοπτική ως σύγχρονο, σοσιαλιστικό, προοδευτικό ρεύμα με ευρωπαϊκό ορίζοντα.

● Κι αυτός ο νέος λόγος θα είναι πιο προοδευτικός, ή πιο «ρεαλιστικός» από τον προηγούμενο;

— Θα είναι πιο συγκεκριμένος και ρεαλιστικός αλλά και πιο οραματικός, γιατί συνδέεται με τα νέα δεδομένα... Οφείλω, όμως, μια απάντηση στο ερώτημα που θέσατε προηγουμένως, σχετικά με τα αντιδεξιά συνθήματα κ.λπ. Νομίζω ότι πρέπει να είναι σεβαστό το δικαίωμα στη μνήμη, γιατί έτσι μπορούν να γίνουν οι κατάλληλες συγκρίσεις κάποιων κύκλων της ιστορίας μας και να εξαχθούν πολιτικά συμπεράσματα. Κι αυτό δεν είναι παρελθοντολογία. Ταυτόχρονα, όμως υπάρχει το δικαίωμα στη ζωή και το δικαίωμα στο μέλλον. Αρα το ΠΑΣΟΚ θα πρέπει να αναζητήσει την πρότασή του και τη φυσιογνωμία του μέσα από τις νέες και κυρίαρχες αντιθέσεις που διατρέχουν την ελληνική κοινωνία και την πολιτική ζωή. Πρέπει, δηλαδή, να δώσουμε έμφαση στις προγραμματικές διαφορές που έχει το ΠΑΣΟΚ με τη Ν.Δ. Πρέπει να δούμε τη Ν.Δ. όχι μόνο μέσα από ιστορικές προσεγγίσεις, αλλά και μέσα από αυτό που υπηρετεί, εκφράζει και επαγγέλλεται με το πρόγραμμά της. Επομένως πρέπει να υπάρξει ανασύσταση του ρεύματος του ΠΑΣΟΚ μέσα από μια αναγέννηση του πολιτικού του λόγου και αναθεώρηση της στρατηγικής του. Η αναθεώρηση είναι πράξη επαναστατική στην πολιτική. Δεν μπορείς να ζεις με το παρελθόν εν ονόματι της συνέπειας. Εν ονόματι μιας εποχής έξω από την εποχή μας. Εν ονόματι ενός ιστορικού αταβισμού που είναι αναντίστοιχος με τη διαμορφωμένη και κυρίως τη διαμορφούμενη πραγματικότητα και στον κόσμο και στη χώρα μας.

● Μου θυμίζει η επιχειρηματολογία σου τον υπερασπιστικό λόγο του Συνασπισμού μετά τη συγκρότηση της κυβέρνησης Τζαννετάκη. Ακριβώς τα ίδια έλεγε, ενώ εσείς καταγγέλλατε τη στάση του...

— Μην υπερδεύουμε τα πράγματα. Η κυβέρνηση Τζαννετάκη ήταν μια δικομματική κυβέρνηση, η οποία - στο όνομα της καθάρσης - δημιούργησε φανατισμό και διχασμό. Υπήρξαν υπαναχωρήσεις σε θέματα εθνικά και κοινωνικά. Ήταν μια περίοδος που συνδέθηκε με την προσπάθεια για ανασύσταση του κράτους της δεξιάς. Δεν είναι η στιγμή να κάνουμε κριτική, την έχουμε κάνει άλλωστε... Είναι ριζικά διαφορετικά τα σχήματα. Είναι λάθος να συγκρίνονται. Αλλάστε το πλαίσιο της συγκυβέρνησης Ν.Δ. και Συνασπισμού ανετράπη με την άνοδο και τη νίκη του ΠΑΣΟΚ. Έτσι απετράπη μια μεγάλη, περιπέτεια και ανωμαλία. Η παρένθεση της συγκυβέρνησης του καλοκαιριού θα αποτελεί για χρόνια συλλογικό αποθημένο των ηγεσιών της Ν.Δ. και του Συνασπισμού.

● Εγώ επισήμανα ότι η άποψή σου για μετάθεση της σύγκρουσης σε καθαρά προγραμματικό πεδίο ήταν το βασικό επιχείρημα του Συνασπισμού.

— Δεν συμφωνώ. Τα επιχειρήματα της αριστεράς δεν ήταν παρά μια εκλογόκευση. Δεν έπεισαν και ούτε μπορούν να πείσουν. Και δεν είναι τυχαίο που αποδοκιμάστηκε στις εκλογές

ο Συνασπισμός. Ο ανομολόγητος στόχος της συγκυβέρνησης ήταν η φθορά, η κρίση, η διάλυση του ΠΑΣΟΚ. Είχαν ονειρευτεί τη λεηλασία του ΠΑΣΟΚ. Υπολόγιζαν σε μερίσματα.

«Κατανοώ και σέβομαι τη δυσaréσκεια»

● Σε ό,τι σας αφορά, φαίνεται να αποδοκιμάζεται τώρα από μερίδα της βάσης και των στελεχών σας η επιλογή για συμμετοχή στην οικουμενική. Περιμένετε τις αντιδράσεις; Ποια έκταση μπορεί να πάρουν;

— Υπάρχει ένας γνήσιος προβληματισμός, πικρία και δυσaréσκεια την οποία κατανοώ και σέβομαι. Πρέπει να σας πω, όμως, ότι θα αντιπαρεστούμε πολύ σκληρά, σε όλους εκείνους που θα προσπαθήσουν να γίνουν - για λόγους ιδιοτέλειας - αναβάτες αυτού του ρεύματος, για να το καθηλώσουν στο παρελθόν. Να μην το αφήσουν, δηλαδή, να βρει θετικούς προσδιορισμούς με βάση τα νέα δεδομένα. Υπάρχουν στελέχη που μιλάνε διπλή γλώσσα και θέλουν να παρουσιαστούν ως εγγυητές της καθαρότητας. Είναι ένα παιχνίδι που έχει να κάνει με τη διαμόρφωση προνομιακών, πελατειακών σχέσεων εν όψει είτε της νέας εκλογικής αναμέτρησης είτε του συνεδρίου. Η πολιτική χειραφέτηση των ανθρώπων θα γίνει με διάλογο και με επιχειρήματα. Όχι με συνθήματα και συναισθηματικές κορόνες. Κανένας δεν έχει το δικαίωμα να «επιρροεύεται» την αγωνία και τον προβληματισμό αγνών αγωνιστών και δημοκρατών.

● Υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι η συμμετοχή του ΠΑΣΟΚ στην κυβέρνηση Ζολώτα προκάλεσε κάποιους κραδασμούς. Ελαφρούς στην κορυφή, λιγότερο ελαφρούς στα μεσαία στελέχη, και σχετικά έντονους στη βάση. Τους περιμένετε; Πώς σκέφτεστε να τους αντιμετωπίσετε;

— Επαναλαμβάνω ότι η κυβερνητική λύση που προέκυψε είναι μια λύση ανάγκης και για μια περίοδο χρονικά οριοθετημένη.

● Μάλιστα...

— Προσθέτω όμως με έμφαση ότι η συνύπαρξη σ' ένα τέτοιο σχήμα δεν σημαίνει αφορισμό της πολιτικής μας, του προγράμματος και των ιδεών μας. Δέχομαι όμως ότι ήταν φυσικό η επιλογή μας αυτή να δημιουργήσει ένα σοκ...

● Έχετε δηλαδή δεχτεί κι εσείς τα ίδια μηνύματα;

— Πιστεύω ότι θα ήταν λάθος να αγνοήσουμε έναν προβληματισμό και μια δυσaréσκεια ενός τμήματος του πολιτικού μας ακροατηρίου. Είναι το τμήμα αυτό που έχει γαλοухθεί περισσότερο με τα «όχι» και λιγότερο με τα «ναι». Θα το χαρακτηρίσω το ρεύμα των «αντί» με έντονο το «αντιδεξιό» σύνδρομο. Και ένας τέτοιος συγχρωτισμός, μια τέτοια κυβερνητική συνύπαρξη αλλάζει το πολιτικό τους στερεότυπο, τη σημειολογία τους, αλλά όχι και την πολιτική τους αναφορά.

● Ναι, αλλά πώς θα αντιμετωπίσετε σαν ηγεσία τις αντιδράσεις τους;

— Έρχονται στιγμές στην πολιτική διαδρομή ενός κόμματος κατά τις οποίες πρέπει να αναλαμβάνονται οι ευθύνες και να γίνονται βήματα για το μέλλον και αποκολλήσεις από το παρελθόν...

● Βήματα για το μέλλον!

— Σέβομαι και κατανοώ την αντίδραση αυτού του τμήματος. Είναι απολύτως δικαιολογημένη. Δεν πρόκειται να την αρνηθώ. Πιστεύω, όμως, ότι μέσα από ένα διάλογο θα ξεπεραστούν οι απόλυτα κατανοητά συναισθηματικοί λόγοι που προκαλούν αυτή τη δυσaréσκεια και καθηλώνουν στο «αντί». Θα γίνει δηλαδή κατανοητό ότι η επιλογή μας αυτή ανταποκρίνεται σε μια αναγκαιότητα για τούτη την περίοδο και ότι δεν σημαίνει σε καμία περίπτωση απεμπόληση της ιδιαιτερότητας, της προοπτικής και της δυναμικής του ΠΑΣΟΚ.

ΑΥΡΙΟ: Ο κ. Λαλιώτης μιλάει στην «Ελευθεροτυπία» για τους «δεινόσαυρους», τον «αυριανισμό», την καθάρση, τον ευρωκομμουνισμό, την απλή αναλογική, για την οποία υπαναχώρησε πάλι ο Α. Παπανδρέου, το 2ο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ κ.ά.